

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Czy potrzebna jest *lawendowa lingwistyka*?

Author: Małgorzata Kita

Citation style: Kita Małgorzata. (2018). *Czy potrzebna jest lawendowa lingwistyka?* W: M. Maciołek (red.), „Współczesne aspekty badań nad językiem polskim : teoria i praktyka”. (S. 61-72). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

MAŁGORZATA KITA

Uniwersytet Śląski
Katowice, Polska

CZY POTRZEBNA JEST LAWENDOWA LINGWISTYKA?

L awendowa lingwistyka to fraza, która stanowi językową etykietę dla nazwania językoznawczego pola badawczego, jakie stanowią styl, język oraz zachowania językowe i komunikacyjne osób nazywanych za pomocą skrótu LGBT – z ang. *Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender*¹, a w wersji rozszerzonej: LGBTQ – czyli jeszcze *Queer* (oznaczającego ogół osób nieheteroseksualnych) albo *Questioning* (odnoszącego się do osób niepewnych swojej orientacji seksualnej lub poszukujących). Dodać się godzi także studia nad nominacją i konceptualizacją osób LGBTQ w różnych sferach dyskursowych.

Za pomysłodawcę i koordynatora realizowanego od 1993 roku projektu *Lavender Languages & Linguistics Conference*² uważa się Williama Leapa z American University w Washington, DC (<http://www.american.edu/cas/faculty/wlm.cfm> [dostęp: 16.06.2016])³. Założenia tego projektu są tak sformułowane:

¹ Termin powstał w latach 60. XX w. w USA. Do powszechnego użycia wszedł w latach 90. ubiegłego wieku.

² Zob. <http://www.american.edu/cas/anthropology/lavender-languages> [dostęp: 16.06.2016]. Tu znajduje się też bogata bibliografia *in progress* języka LGBT, zob. <http://faculty.wcas.northwestern.edu/~ward/newbib.html> [dostęp: 16.06.2016].

³ Por. „Early studies in the field of lavender linguistics were dominated by the concept of distinct *lavender lexicons* such as that recorded by Gershon Legman in 1941. In 1995 William

Stated broadly, the Lavender Languages and Linguistics Conference examines language use in lesbian, gay, bisexual, transgender, and/or queer life. Linguistic inquiry is broadly defined here, to include studies of: pronunciation, vocabulary and meaning, conversational structures and styles, life stories and other narratives, fiction, and poetry, the “language” of scientific and historic documents and print media, meanings encoded in spatial practices, sign language, non-verbal communication, and communication through photography, cinema and other visual arts. While presentations usually focus on local linguistic practices, they do not neglect the global spread of North Atlantic “gayspeak” and the growing tensions between (homo)sexuality and citizenship worldwide, and they acknowledge the need to position site-specific practices within broader contexts of social, cultural and linguistic theory⁴.

Regularnie odbywające się spotkania badaczy, organizowane przez Williama Leapa, sprzyjają ożywionym dyskusjom i rozmowom: „The conference proudly maintains a »no attitude« atmosphere. The conference setting is deliberately informal. The program includes many opportunities for formal and informal discussion”⁵.

Pierwszeństwo nominacyjne należy jednak do Gershona Legmana⁶, który wprowadził do obiegu określenie *lawendowy leksykon* dla opisu leksyki homoseksualistów (Legman 1941).

*Lawendowy język*⁷ korzysta z różnych poziomów językowych, od fonetycznego (homoseksualne „przejęcie” ma m.in. wymiar dźwiękowy) po stylowy i tekstowy, wreszcie dyskursywny. Obejmuje także kod parawerbalny i niewerbalny – przywołane już „przejęcie” rozumiane jako zespół zachowań

Leap, whose work incorporates gay and lesbian culture studies, cultural theory, and linguistics, called for scholarship to move toward a fuller and more nuanced study of gay and lesbian language use”, https://en.wikipedia.org/wiki/Lavender_linguistics [dostęp: 16.06.2016].

⁴ <http://www.american.edu/cas/anthropology/lavender-languages/background.cfm> [dostęp: 16.06.2016].

⁵ <http://www.american.edu/cas/anthropology/lavender-languages> [dostęp: 16.06.2016].

⁶ Biografia Legmana znajduje się na stronie https://en.wikipedia.org/wiki/Gershon_Legman [dostęp: 16.06.2016].

⁷ Określenie to oznacza „the special dialect and vocabulary used by the gay community”, <http://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/lavender-language.html> [dostęp: 16.06.2016].

rozpoznawanych społecznie jako homoseksualne czy kody kulturowe czytelne dla środowiska, a sygnalizujące orientację homoseksualną. Jego wielowymiarowość zaczyna być widoczna także w pojawiających się od niedawna badaniach polskich językoznawców, których bardzo mocno interesuje problematyka nazewnicza, jak też utekstowienie i dyskursywizacja języka LGBTQ.

W Polsce badania tego nurtu są w początkowym stadium: *lawendowy język* dopiero od niedawna wszedł w orbitę zainteresowań językoznawców; do grona jego badaczy należą: Igor Borkowski (Borkowski 2012), Andrzej Dyszak (Dyszak 2012a, 2012b, 2014), Małgorzata Kita (Kita 2014, 2015, 2016), Artur Rejter (Rejter 2013, 2014), Jagoda Rodzoch-Malek (Rodzoch-Malek 2012), którzy zajmują się jego różnymi aspektami: pragmatycznym, gramatycznym, stylowym, nominacyjnym, genologicznym. Badania te pojawiły się w momencie działań emancypacyjnych polskich środowisk LGBT, które można usytuować w latach 90. XX wieku.

Emancypacja ma wpisaną w swoją semantykę równość wszystkich ludzi, brak jakichkolwiek przywilejów, ale też brak upodrzedzenia czy wykluczenia⁸. Oznaczała w dziejach kultury zachodniej kolejno: dążenie do zapewnienia wszystkim obywatelom wolności religijnej, zniesienie niewolnictwa, nadanie praw kobietom, walkę o równość bez względu na pochodzenie klasowe i etniczne, wreszcie o usunięcie dyskryminacji ze względu na orientację psychoseksualną, niepełnosprawność, wiek. To także walka o parytety, o prawo do istnienia w przestrzeni publicznej, o głos w obrębie dyskursu tyleż prywatnego, co publicznego, w tym politycznego. Literaturę polską, szerzej: kulturę polską, w zakresie ekspresji egzystencji osób LGBT kształtował dominujący nurt „poetyki niewyrażonego pożądania”, nazwany tak przez Germana Ritzę (Ritz 2002). Osoby o innych niż normatywne orientacjach psychoseksualnych milczały, zamknięte w szafie, usunięte z pola widzenia.

⁸ Leksemu tego w znaczeniu metaforycznym używa Magdalena Pastuchowa, kiedy mówi o emancypacji słów w kontekście procesów leksykalizacyjnych; badaczka pojmuje ją wówczas jako „uniezależnienie się od szeroko rozumianej motywacji zarówno semantycznej, jak i formalnej” (Pastuchowa 2015, 35). Por. też: „Wyemancypowanie się leksemu, rozumiane jako neutralizacja podstawy motywacyjnej usankcjonowana ortografią” (Pastuchowa 2015, 39).

Pod koniec XX wieku dokonały się nie tylko *coming outy* znanych osób, ale także wspólny, zbiorowy *coming out* osób nazywanych LGBTQ. Milcząca lub pozostająca na peryferiach społecznych grupa („mniejszość seksualna”⁹) uzyskała głos, zaczęła mówić, czyli istnieć, jeśli uznajemy, że słowo (= język) to właściwość człowieka.

Wraz z wejściem tej grupy w przestrzeń komunikacji w skali publicznej językoznawcy uczynili z mówienia osób LGBT i o osobach LGBT przedmiot zainteresowania.

Nic nie wiemy o tym, jak komunikowali się polscy geje, lesbijki, osoby bi- i transseksualne wcześniej – tu brakuje badań o charakterze historycznym. A przecież wiadomo o istnieniu tajnego języka angielskich homoseksualistów. Takim językiem (?) używanym przez gejowską subkulturę w Wielkiej Brytanii w XX wieku, a chyba nawet jeszcze w XIX, z różnym natężeniem w różnych dziesięcioleciach, był *polari* (z włoskiego *parlare* ‘mówić’)¹⁰. To język tajny, używany – poza ścisłym środowiskiem homoseksualnym – także na londyńskich targach rybnych, w teatrach, wesołych miasteczkach, cyrkach. Posługiwano się nim w marynarce handlowej, gdzie wielu homoseksualnych mężczyzn pracowało jako kelnerzy, stewardzi czy performerzy¹¹. Jego główni użytkownicy to kampowi lub „przegięci” homoseksualiści o korzeniach robotniczych¹². Paul Baker, wytrwały badacz tej odmiany, w tytule

⁹ Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Mniejszo%C5%9B%C4%87_seksualna [dostęp: 16.06.2016].

¹⁰ Zob. Forde 2006. Inne języki osób homoseksualnych to: Gayle lub Gail (zob. Cage, Evans 2003, https://en.wikipedia.org/wiki/Gayle_language [dostęp: 16.06.2016]) i IsiNgqumo w Południowej Afryce (zob. <https://en.wikipedia.org/wiki/IsiNgqumo> oraz <https://itunes.apple.com/us/book/gay-zulu-we-speak-isingqumo/id512895556?mt=11> [dostęp: 16.06.2016]), Bahasa Binan lub Bahasa Béncong w Indonezji (zob. https://en.wikipedia.org/wiki/Bahasa_Binan oraz <http://www.bahasakita.com/bahasa-gay-is-bahasa-gaul> [dostęp: 16.06.2016]), Swardspeak (lub gay lingo) na Filipinach (<https://tl.wikipedia.org/wiki/Swardspeak> [dostęp: 16.06.2016]); japoński slang LGBT, spopularyzowany w yaoi, czyli gatunku mangi i anime, w którym głównym elementem fabuły są związki homoseksualne, oraz yuri (znana w Europie jako Girls Love) – o stosunkach lesbijskich.

¹¹ Zob. <http://www.liverpoolmuseums.org.uk/maritime/visit/floor-plan/gaylife/polari.aspx> [dostęp: 16.06.2016].

¹² O polari pisze Paul Baker (Baker 2002a, 2002b). Zob. też <http://www.ling.lancs.ac.uk/>

artykułu prasowego wskazuje jej moc wyzwalającą z okowów uprzedzeń i stereotypów: *Polari, a vibrant language born out of prejudice*¹³. Jednocześnie język polari zalicza się do grupy języków zagrożonych wyginięciem¹⁴. W tym wypadku „śmierć” języka wynikać będzie nie z tego, że wymierają jego użytkownicy, ale z faktu, że znikają powody jego istnienia: był to język tajny, powstały w czasach, kiedy homoseksualizm był w Wielkiej Brytanii penalizowany.

Korpus badawczy stanowią teksty literackie: w uzusie literaturoznawczym i krytycznym są stosowane różne przydawki i określenia literatury LGBTQ: *homoseksualna*¹⁵, *homoerotyczna*, *gejowska*¹⁶, *lesbijska*, *poezja i proza gej/les*, *homoliteratura*. Można ją też nazwać, stosując kolorystyczne określenie Błażeja Warkockiego: *literaturą różowego języka* (Warkocki 2013). Korpus ten tworzą także teksty literatury dokumentu osobistego (np. autobiografie,

staff/paulb/polari/home.htm, <http://www.polarimagazine.com> [dostęp: 16.06.2016]. Przykłady wyrazów w polari podaje Wikipedia, zob. <http://pl.wikipedia.org/wiki/Polari> [dostęp: 16.06.2016]. Słownik slangu gejowskiego dostępny jest na stronie <http://www.odps.org/glossword/index.php?a=index&d=8> [dostęp: 16.06.2016].

¹³ Zob. <http://www.theguardian.com/commentisfree/2010/may/24/polari-language-origins> [dostęp: 16.06.2016].

¹⁴ „Naukowcy z uniwersytetu w Cambridge ostrzegają, że coraz więcej tradycyjnych języków jest na wymarciu. W zaktualizowanej niedawno bazie znalazły się 3524 języki, z czego 152 są zagrożone całkowitym zniknięciem. Na liście języków, które znikają w Wielkiej Brytanii, znalazł się gejowski »slang«, którego początki to prawdopodobnie XVI wiek – polari” (<http://queer.pl/news/191755/gejowski-jezyk-na-wymarciu> [dostęp: 16.06.2016]).

¹⁵ Tak o nim pisze Artur Rejter: „W dyskursie literaturoznawczym – polskim lub dotyczącym polskiego piśmiennictwa – często stosuje się termin »literatura homoseksualna« (...), który, choć trudny do zdefiniowania, a właściwie niedefiniowalny, odnosi się głównie do tekstów powstałych w okresie przedemancypacyjnym, uogólniając i upraszczając: modernistycznych. Teksty takie wymagają specyficznej lektury, tropienia śladów homoerotycznego pożądania, odmiennej od większościowej tożsamości itp. Ślady te ukryte są m.in. w charakterystycznej metaforze, poetyce niedomówienia, autorzy odwołują się do zabiegów substytucji genderowych, odnoszą się do innych niż literacki kodów kulturowych (...), rzadziej do mizoginizmu. Owo zawołowanie paradoksalnie staje się znakiem rozpoznawczym tego typu literatury, ale wciąż pozostaje zabiegiem niejako ukrywającym jej sedno” (Rejter 2014, 66).

¹⁶ Byłaby to literatura poemancypacyjna, „w pewnym sensie wyzwolona i zdetabuiizowana” (Rejter 2014, 66).

dzienniki, pamiętniki) i paraliterackie, np. wywiady, blogi. Danych dostarczają publikacje leksykograficzne. Bada się teksty Nieliterackie o różnym statusie ontologicznym i genologicznym. Eksplorowane są teksty kultury, które kreuja tekstowy obraz świata osób LGBTQ. Penetracji naukowej poddawne są adekwatnie do celów i założeń teoretyczno-metodologicznych projektu badawczego.

Studia nad środowiskiem LGBTQ są umocowane w różnych przestrzeniach dyskursu naukowego zorientowanych na tak wyznaczone grupy: to LGBT/Queer studies, Lesbian feminism, Queer theory, Transfeminism, Lavender linguistics. Choć łączy je obiekt badań, ściśle określony, różnią się aspektem problemowym, zakresem, metodologią.

Skąd się wzięło określenie „lawendowa lingwistyka” z kolorystycznym przymiotnikiem w funkcji specyfikującej przydawki? *Lawendowa*, czyli ‘w bladym odcieniu fioletu, taka, jak kwiaty lawendy’¹⁷. To czytelne nawiązanie do symboliki kultury gejowskiej – od XIX wieku ten odcień był łączony z homoseksualnością, a wiek XX ten związek utrwalił.

Lawendowe małżeństwo to usankcjonowany prawnie związek mężczyzny i kobiety, z których małżonkowie należą do LGBT lub przynajmniej jedna ze stron jest LGBT, a ponadto oboje mają świadomość swojej orientacji. Oficjalny ślub ma służyć ukryciu prawdziwych orientacji seksualnych, nieaprobowanych społecznie¹⁸. Zachowanie pozorów normalności ma zapewnić uniknięcie stygmatyzacji i sankcji społecznych.

W walentynki obok wszechobecnych pąsowych róż symbolizujących gorące uczucie funkcjonują też lawendowe róże dawane sobie przez partnerów w związkach LGBT.

„Lavender Review” to międzynarodowy półrocznik (ukazujący się w czerwcu i grudniu) – e-zin poświęcony poezji i sztuce lesbijskiej i ogólnie: LGBTQ, którego pomysł stworzenia zrodził się podczas Gay Pride Day w dniu 27 czerw-

¹⁷ Etymologia słowa *lawenda* wskazuje na pochodzenie od łacińskiego *lavare*, co oznacza ‘myć’. Więcej informacji na temat etymologii wyrazu *lawenda* (fr. *lavande*) odnaleźć można na stronie <http://www.cnrtl.fr/etymologie/lavande> [dostęp: 16.06.2016], zob. też: <http://www.littre.org/definition/lavande> [dostęp: 16.06.2016].

¹⁸ Zob. m.in. Tomasik 2014. Por. też powieść Mikołaja Milcke pt. *Różowe kartoteki* (Milcke 2015).

ca 2010 roku. Istnieje też dwutygodnik „Lavender” publikowany w Minneapolis, Minnesota, adresowany do wspólnot gejowskich, lesbijskich, biseksualnych i transgenderowych¹⁹.

Kolor fioletowy (lawendowy to jeden z jego odcieni) występuje na tęczyowej fladze LGBT, zaprojektowanej w 1978 roku przez artystę Gilberta Bakera²⁰ z myślą o zbliżającej się paradzie dumy homoseksualnej w San Francisco dla przyjaciela Harveya Milka²¹. Kolory nie odzwierciedlają wiernie tęczy jako zjawiska atmosferycznego, mają natomiast wartość symboliczną. W pierwotnej wersji flaga składała się z ośmiu pasków, mających charakteryzować aspekty życia gejów i lesbijek: seks (różowy), życie (czerwony), witalność (pomarańczowy), słońce (żółty), natura (zielony), sztuka (turkusowy), harmonia (indygo), duchowość (fioletowy). Liczbę kolorów ograniczono do sześciu: w 1979 roku zrezygnowano z różu, gdy okazało się, że niemożliwe jest użycie takiej farby do masowej produkcji flag, z czasem usunięto także pasek w kolorze indygo ze względów praktycznych. Wersja sześciokolorowa została zarejestrowana w międzynarodowym katalogu flag i ich wytwórców i rozprzestrzeniła się na cały świat.

Bliski odcieniowi lawendy jest kolor różowy, również ważny w symbolice gejowskiej. Różowy trójkąt stał się jednym z najpopularniejszych symboli ruchu LGBT. Jego geneza tkwi w prawodawstwie niemieckim: na podstawie paragrafu 175 niemieckiego kodeksu karnego z 1871 roku, który określał homoseksualizm jako „przeciwny naturze nierząd”, w hitlerowskich Niemczech prześladowano i eksterminowano mniejszości seksualne, o czym do dziś się rzadko mówi. Właśnie różowymi trójkątami oznaczano w obozach koncentracyjnych umieszczonych tam homoseksualistów. Zaadaptowanie różowego trójkąta jako symbolu ruchu LGBT miało uchronić przed zapomnieniem także i te ofiary Holocaustu.

Frazę *różowy język* Bartosz Warkocki²² uznaje za znakomicie odpowiadającą mówieniu o dyskursie osób LGBT, uzasadniając swoje odczucie w ten sposób:

¹⁹ Zob. <http://www.lavendermagazine.com> [dostęp: 16.06.2016].

²⁰ Zob. <http://gilbertbaker.com/site> [dostęp: 16.06.2016].

²¹ Zob. <http://milkfoundation.org/about/harvey-milk-biography> [dostęp: 16.06.2016].

²² Tak brzmi tytuł jego zbioru studiów, esejów i recenzji: *Różowy język. Literatura i kultura polityki na początku wieku* (Warkocki 2013).

Wszyscy mamy różowy język, to prawda. Język można też wystawić w szyderyczym geście, choć nie zawsze się to dobrze kończy. Język jest lepki, cielesny, seksualny. „Różowy język” ma być tutaj przede wszystkim synonimem dyskursu wokół homoseksualności na początku XXI stulecia. Jednak kryjąca się za metaforą dosłowność (różowy język to zdrowy i normalny język) była dla mnie nieodparcie uwadząca. Na tyle, że zacząłem dopatrywać się w „różowym języku” paradoksalnej uniwersalności na miarę „białych zębów” z debiutanckiej powieści Zadie Smith (Warkocki 2013, 16).

Jak widać, w dyskursie LGBTQ kolor lawendowy jest znaczący i dobrze osadzony w kulturze środowiska. Może to stanowić uzasadnienie dla nazwania nurtu językoznawczego, poświęconego poznawaniu problemów językowych i użycia języka w tak określonej grupie użytkowników (nosicieli), *lawendową lingwistyką*²³.

Językoznawstwo jako dyscyplina nauk humanistycznych, której głównym przedmiotem poznania jest język, nie jest monolitem i chyba nigdy nim nie było²⁴. Istnieją w jej polu działy (fonetyka, fonologia, morfologia, pragmatyka, semantyka, składnia, słownictwo, słowotwórstwo), kierunki, dziedziny, subdyscypliny, paradygmaty, metodologie, nurty – mające swoje nazwy uzasadniające tożsamość i podmiotowość badawczą. Niektóre z tych konstruktów są wyodrębniane przy zastosowaniu kryterium, jakim jest użytkownik charakteryzowany ze względu na wybraną właściwość. Jeden ze starszych działów nowoczesnej lingwistyki – dialektologia – jest definiowany jako dyscyplina, której przedmiotem badania i opisu jest dialekt, czyli odmiana języka charakterystyczna dla danej grupy osób, która się nią posługuje. A zatem zdefiniowanie *lawendowej lingwistyki* jako subpola językoznawczego dotyczącego – ogólnie mówiąc – języka i użycia języka LGBT i/lub języka o LGBT – nie może budzić zastrzeżeń formalnych.

Czy te studia wymagają specyficznych metod badań, opisu i interpretacji? Sądzę, że nie. Współczesna lingwistyka, nazwana „otwartą” lub integracjoni-

²³ Zob. np. <http://web.stanford.edu/~zwicky/two-lavender-issues.pdf> [dostęp: 16.06.2016].

²⁴ Por. np. Fuchs, Le Goffic 1992; Maingueneau 1996; Moeschler, Auchlin 2000; Neveu 2011. Zob. też: Grochowski, red. 2012; Gajda, red. 2003; Nowak 2011 oraz Heinz 1978.

styczną, zorientowana interdyscyplinarnie²⁵, jest gotowa na podjęcie badań nad nowym w polskiej przestrzeni dyskursowej obiektem. Socjolingwistyka, psycholingwistyka, pragmatolingwistyka, lingwistyka kulturowa/antropologiczna, kognitywizm językoznawczy, ekolingwistyka wypracowały podstawy teoretyczne i instrumentarium pojęciowo-badawcze, które okazują się efektywne w odniesieniu do badań nad językiem osób LGBT.

Etykieta *lawendowa lingwistyka* ma duży walor identyfikacyjny i integracyjny. Wyraziste określenie pola eksploracji naukowej – podobnie jak w przypadku np. politolingwistyki czy mediolingwistyki – sprzyja powstawaniu środowiska badaczy z całego świata, których łączy sugerowana nazwą tematyka badawcza, przy różnorodności perspektyw teoretycznych i metodologicznych oglądu relacji: język – środowiska LGBTQ. To zaś stwarza możliwość badań natury interdyscyplinarnych, które potencjalnie mogą doprowadzić do holistycznego ujęcia języka LGBT.

BIBLIOGRAFIA

- Baker P., 2002a, *Fantabulosa: a Dictionary of Polari and Gay Slang*, London: Continuum.
- Baker P., 2002b, *Polari: The Lost Language of Gay Men*, London: Routledge.
- Borkowski I., 2012, *Morfem „homo” i jego funkcje słowotwórcze i stylistyczne we współczesnej polszczyźnie*, w: Bizior R., Suska D., red., *Zjawisko nobilitacji i deprecjacji w języku: słowa i teksty*, Częstochowa: Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza.
- Cage K., Evans M., 2003, *Gayle: The Language of Kinks and Queens: A History and Dictionary of Gay Language in South Africa*, Houghton, South Africa: Jacana.
- Dyszak A., 2012a, *Nazwy mężczyzn homoseksualnych we współczesnym języku polskim*, „Studia Językoznawcze”, t. III, Szczecin.
- Dyszak A., 2012b, *O socjolekcie gejów (na podstawie powieści Michała Witkowskiego pt. „Lubiewo”)*, w: Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J., red., *Oblicza płci. Język – kultura – edukacja*, Lublin: Wyd. UMCS.

²⁵ Por. „Lingwistyka jest prawdopodobnie istotą, wokół której w akademickim królestwie trwają największe spory. Jest przesiąknięta krwią poetów, teologów, filozofów, filologów, psychologów, biologów, antropologów i neurologów, razem z ich krwią czerpana jest również krew gramatyków” (R. Rymer, <https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C4%99zykoznawstwo> [dostęp: 16.06.2016]).

- Dyszak A., 2014, *Nazwy nieheteroseksualnych kobiet we współczesnej polszczyźnie standardowej i potocznej*, w: Wawrzyńczak J., red., *Speculum Linguisticum*, vol. 2.
- Forde J., 2006, *Polari*, in: Gerstner D.A., ed., *Routledge International Encyclopedia of Queer Culture*, New York–London: Routledge.
- Fuchs C., Le Goffic P., 1992, *Les linguistiques contemporaines*, Paris: Hachette.
- Gajda S., red., 2003, *Językoznawstwo w Polsce: stan i perspektywy*, Opole: PAN – Komitet Językoznawstwa, UO – Instytut Filologii Polskiej.
- Grochowski M., red., 2012, *Językoznawstwo w Polsce: kierunki badań i perspektywy rozwoju. Materiały z sesji jubileuszowej Komitetu Językoznawstwa PAN*, Warszawa: BEL Studio.
- Heinz A., 1978, *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa: PWN.
- <http://faculty.wcas.northwestern.edu/~ward/newbib.html> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://gilbertbaker.com/site> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://milkfoundation.org/about/harvey-milk-biography> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://pl.wikipedia.org/wiki/Polari> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://queer.pl/news/191755/gejowski-jezyk-na-wymarcu> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://web.stanford.edu/~zwicky/two-lavender-issues.pdf> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.american.edu/cas/anthropology/lavender-languages> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.american.edu/cas/anthropology/lavender-languages/background.cfm> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.bahasakita.com/bahasa-gay-is-bahasa-gaul> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.cnrtl.fr/etymologie/lavande> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.cnrtl.fr/etymologie/lavande> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.lavendermagazine.com> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.ling.lancs.ac.uk/staff/paulb/polari/home.htm> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.liverpoolmuseums.org.uk/maritime/visit/floor-plan/gaylife/polari.aspx> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/lavender-language.html> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.odps.org/glossword/index.php?a=index&d=8> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.polarimagazine.com> [dostęp: 16.06.2016].
- <http://www.theguardian.com/commentisfree/2010/may/24/polari-language-origins> [dostęp: 16.06.2016].
- https://en.wikipedia.org/wiki/Bahasa_Binan [dostęp: 16.06.2016].
- https://en.wikipedia.org/wiki/Gayle_language [dostęp: 16.06.2016].
- https://en.wikipedia.org/wiki/Gershon_Legman [dostęp: 16.06.2016].
- <https://en.wikipedia.org/wiki/IsiNgqumo> [dostęp: 16.06.2016].
- https://en.wikipedia.org/wiki/Lavender_linguistics [dostęp: 16.06.2016].
- <https://itunes.apple.com/us/book/gay-zulu-we-speak-isingqumo/id512895556?mt=11> [dostęp: 16.06.2016].
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C4%99zykoznawstwo> [dostęp: 16.06.2016].
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Mniejszo%C5%9B%C4%87_seksualna [dostęp: 16.06.2016].
- <https://tl.wikipedia.org/wiki/Swardspeak> [dostęp: 16.06.2016].

- Kita M., 2014, *Coming out. Nowy gatunek na polskiej mapie genologicznej, zdarzenie komunikacyjne, wydarzenie medialne*, w: Karwatowska M., Siwiec A., Jarosz B., red., *O płci, ciele i seksualności w języku i mediach*, Lublin: Wyd. UMCS.
- Kita M., 2015, *Coming out. Gatunek ponad granicami dyskursów*, w: Ostaszewska D., Przyklenk J., red., *Gatunki mowy i ich ewolucja*, t. 5, *Gatunek a granice*, Katowice: Wyd. UŚ.
- Kita M., 2016, *Coming out w polskiej przestrzeni dyskursowej*, Katowice: Wyd. UŚ.
- Legman G., 1941, *The Language of Homosexuality: An American Glossary*, in: Henry G.W., ed., *Sex Variants. A Study of Homosexual Patterns*, New York: Paul B. Hoeber.
- Maingueneau D., 1996, *Aborder la linguistique*, Paris: Le Seuil.
- Milcke M., 2015, *Różowe kartoteki*, Słupsk: Dobra Literatura.
- Moeschler J., Auchlin A., 2000, *Introduction à la linguistique contemporaine*, Paris: Armand Colin.
- Neveu F., 2011, *Dictionnaire des sciences du langage*, Paris: Armand Colin.
- Nowak T., 2011, *Język w świetle odkryć nauki*, Kraków: Wyd. Petrus.
- Pastuchowa M., 2015, *Emancypowanie się słów: nauczanie słownictwa a procesy leksykalizacyjne*, „Postscriptum Polonistyczne”, nr 2.
- Rejter A., 2013, *Płeć – język – kultura*, Katowice: Wyd. UŚ.
- Rejter A., 2014, *Mój chłopak, facet z plakatu, ciota darkroomówka... Wizerunek mężczyzny w gejowskiej literaturze popularnej*, w: Rejter A., red., *Język artystyczny*, t. 15, *Język(i) kultury popularnej*, Katowice: Wyd. UŚ.
- Ritz G., 2002, *Niś w labiryncie pożądania. Gender i płeć w literaturze polskiej od romantyzmu do postmodernizmu*, przeł. B. Drąg, A. Kopacki, M. Łukasiewicz, Warszawa: Wyd. Powszechna.
- Rodzoch-Małek J., 2012, *W jaki sposób mówi się o homoseksualizmie i osobach homoseksualnych? Analiza leksyki na podstawie danych leksykograficznych i tekstowych* (niepublikowana praca doktorska, <http://depotuw.ceon.pl/bitstream/handle/item/204/Doktorat-J.Rodzoch-M> [dostęp: 16.06.2016]).
- Tomasik K., 2014, *Homobiografie*, Warszawa: Wyd. Krytyki Politycznej.
- Warkocki B., 2013, *Różowy język. Literatura i polityka kultury na początku wieku*, Warszawa: Wyd. Krytyki Politycznej.

Małgorzata Kita

DO WE NEED A LAVENDER LINGUISTICS?

The term *Lavender linguistics* has been introduced into the international linguistic discourse. It focuses on the language used by gays, lesbians, transsexual, bisexual and queer persons (LGBTQ). *Lavender language* has been recently discovered by Polish linguists who describe its different aspects, such as: pragmatics, grammar, style, genre. The answer to the question raised in the title of the article is not unequivocal. It seems that 'open' linguistics, combining many trends, with no methodo-

logical limitations enables a complex description of the LGBT people, language and communication practice, so a new discipline does not need to be created. However, the author of the article proves the usefulness of the *Lavender linguistics* term to describe the cognitive aspect of the research. It can be also used to integrate the researchers interested in the subject.

Keywords: Lavender linguistics, LGBT discourse, coming out